

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicae, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

De Sacramentis In Genere Ac De Sacramentalibus Nec Non De Sacramentis Baptismi, Confirmationis, atque Extremæ Unctionis Decisiones

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Decisio VII. Argumentum. Dilatio quanta esse possit absolutionis in confessione? Nec non Unctionum intra se Extremæ Unctionis Sacramento?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94638](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94638)

Prima Tonsura materia propria non est, quia non est propriè ordo: sed quasi materia est abscissio capillorum.

Ostiatorius materia sunt claves Ecclesiæ; ceremonia verò est aperire, & claudere fores eius, & pulsare campanulam, ad denotandum officium hujus ordinis.

Lectoratus materia est liber continens sacras lectiones, id est, epistolas, & prophetias.

Exorcistatus materia est liber exorcismorum, qui apud nos est Rituale Romanum, in quo sunt exorcismi.

Acolytatus materia est duplex, Candelabrum cum cereo extincto. Et Urceoli vacui. An autem utraque sit de essentia, vel una sufficiat, sunt opiniones DD. diversa, & omnes probabiles.

Subdiaconatus materia est duplex Calix, & Patena sine vino, & sine hostia: & liber Epistolarum. Quod si porrigeretur Calix sine patena, vel patena sine Calice, vel si Calix, & patena non essent consecrati, esset materia dubia; prout si liber deficeret.

Diaconatus materia duplex est. Liber Evangeliorum: Et impositio manus dexteræ facta ab Episcopo super caput ordinandi. Utrum verò una tantum materia sufficiat, altercantur Doctores; & idè una tantum esset materia dubia. Item si traderetur liber Actuum Apostolorum, Epistolarum Pauli, & Apocalypsis. At apta esset materia Testamentum novum, ac tota Scriptura Sacra. Non autem solum testamentum vetus.

Sacerdotii materia duplex est. Una Calix cum vino, & Patena cum hostia. Altera est ultima impositio manuum ab ipso Episcopo facta ipsi Sacerdoti. Si una sola adhiberetur ex his materiis, esset imperfecta ordinatio; quia per primam materiam confertur potestas consecrandi Corpus Christi; per secundam verò absolvendi à peccatis; & hæc duæ potestates sunt inter se distinctæ. Si deficeret hostia in Patena, vel vinum in calice, esset materia dubia. Si hostia, & simul vinum deesset, materia foret inepta.

Episcopalis ordinis materia est impositio manuum facta à tribus Episcopis super caput consecrandi. At impositio libri Evangeliorum supra cervicem, & scapulas electi, Unctio sacra in capite & in manibus, non censentur de essentia consecrationis Episcopi; quamvis multi contradicant.

Ita ex Vasquez tom. 3. disp. 240. cap. 5. Dicastillo tract. 6. de Ordin. disput. 1. num. 126. Gobato tract. 8. num. 137. Laymano l. 5. tract. 11. cap. 5. Volpio resol. 137. Bonacina tom. 1. de Sacram. Ord. disp. 8. punct. 3. Tamburino de Tripl. Jur. lib. 7. cap. 2. 3. 4. & 5. Pace Jordano tom. 1. Prelud. 4. Cotonio lib. 3. contr. 1. cap. 2. num. 22. & 23. Diana Coord. tom. 4. tract. 8. per plures resolut. Fagnano in cap. cum venisset num. 72. de Sacram. Unct. tom. 2. pag. 298. & Emin. Cardin. de Lauræa tom. 3. de Sacram. Ord. disp. 7. art. 6. ubi tamen tenet etiam impositionem libri Evangeliorum super caput ordinati esse materiam ordinis Episcopalis.

Matrimonii materia apta.

Sunt ipsi contrahentes, qui sunt immunes, & liberi à quocunque impedimento: nam si afficiantur aliquo impedimento dirimente, efficiuntur materia inepta.

Ita ex DD. per me cum latis in Decisionibus anni 1684. Mense Januarii ad primum Questum, & præcipue ex Eminen. Cardin. de Lauræa in 4. sent. tom. 3. De Sacram. Matrim. disp. 13. art. 3. & 4.

Doct. Clericali Tom. 1. Liber 1.

Tandem dubitatur, An materia, & forma debeant simul coexistere? Circa quod oportet distinguere Sacramentum Pœnitentiæ, & Matrimonii ab aliis quinque Sacramentis. Nam in illis duobus, pœnitentia scilicet, & Matrimonio, formam non posse coexistere cum materia dicunt Doctores, liquidem accusatio peccatorum, quæ est Materia proxima pœnitentiæ debet præcedere; absolutio verò, quæ est forma, ut subsequatur est necesse. Similiter in Matrimonio traditio corporum, quam faciunt contrahentes, & quæ est materia proxima, debet præcedere formam, videlicet verba, quibus ipsi accipiunt eam traditionem. Gobat in Experiment. Theolog. tract. 1. n. 25. & 26. Et licet notabilis distantia interveniat inter Materiam, & Formam, in his duobus Sacramentis, nihil obstat eorum validitati. Suarez, tom. 4. de Pœnit. disp. 18. sect. 4. num. 2. Volpi. resol. 168. num. 1.

At in aliis quinque Sacramentis materia, & forma debent simul coexistere, non tamen physice, sed moraliter; ita ut simulas materiæ, & formæ nisi sit in omnibus suis partibus, saltem in aliqua parte physice conjungatur; & quando contingat, materiam totam applicari ante prolationem formæ, vel formam totam proferri ante applicationem materiæ; statim & post brevem morulam efficiatur ipsa simulas, ut coexistere dicantur Materia, & Forma saltem moraliter: Ratio est, quia Sacramentum est morale quoddam compositum ex re sensibili, & verbis, quæ illam determinant ad significandam gratiam. Ergo sufficit moralis conjunctio rei, & verborum, Diana Coord. tom. 1. tract. 1. resol. 5. & resol. 62. Bonacina De Sacram. in gen. tom. 1. disp. 1. qu. 2. punct. 2. Layman. lib. 5. tract. 2. cap. 7. quest. 3. Sæ Perb. Extrema Unctionum. 14. Gobat. d. tract. 1. num. 27. Coton. Controvers. illustr. lib. 2. contr. 2. cap. 1. num. 12. Volpi. ref. 6. num. 9. resol. 147. num. 1. & 168. n. 1. & Emin. Cardin. de Lauræa d. tom. 1. disput. 18. artic. 5. num. 122. ubi mirabiliter notat, quod in consecratione Eucharistiæ materia, & forma debent physice coexistere, quia verba consecrationis diriguntur ad materiam præsentem; & idè nulla mora est permixtibilis inter materiam, & formam.

DECISIO VII.

ARGUMENTUM.

Dilatatio quanta esse possit absolutionis in confessione? Nec non Unctionum inter se in Extremæ Unctionis Sacramento?

SUMMARIUM.

1. Dilatio inter confessionem, & absolutionem quanta possit esse?
2. Pœnitentiæ Sacramentum datur per modum iudicii.
3. Extrema Unctio an interrumpi possit ob confitendum ab infirmo aliquod peccatum?
4. Confessiones aliquorum cur sint prolixæ?
5. Extrema Unctio non completa, quando repetenda Unctiones jam factæ?
6. Extrema Unctionis quot unctiones sint de essentia Sacramenti?
7. Unctiones omnium sensuum an sint de essentia Sacramenti?
8. Unctiones omiſſæ quando supplendæ in Extrema Unctione?
9. Statim significat modicum intervallum temporis.
10. Si dicto est conditionalis.

Prochus, audita proluxa confessione Lucii in Ecclesia, quia centena persona Sacram Communio nem operiebatur, rogat Lucium expedire aliquantulum

B

lum

lum, statimque vadit, populum communicat, & successivè Missam celebrat. Dein reversus ad sedem confessionalem Lucio murmuranti ob moram, Penitentiam illi injungit, & sacramentalem absolutionem impendit. Queritur, an valide?

Resolutio superioris Quæstioni fuit mater decisionis huius casus: quilibet enim ex DD. infra citandis respondit, valide fuisse Lucium absolutum à Parocho ea ratione, quia Sacramentum Penitentiae administratur ad instar Iudiciorum, in quibus inter accusationem delicti, & sententiam fluit non breve tempus. Ideo potuit Parochus absolvere Lucium, cuius confessionem audierat ante communionem populi, & celebrationem Missæ; supposito tamen, quod integre fuerit confessus, & sufficienter dispositus per dolorem, & propositum emendandi; ut in puncto scribunt Layman d. lib. 5. tract. 2. cap. 7. num. 8. Vers. Quamobrem. Busembaum lib. 6. de Sacram. in gen. cap. 1. tract. 1. dub. 2. resol. 2. Posslevinus de Penitent. cap. 7. qu. 46. Volpi d. resol. 147. & resol. 168. Gobat d. tract. 1. n. 33. & 34. & Tamburin. de Triplici Jure lib. 1. de Sacram. in gen. cap. 1. §. 1. n. 5. & 6. At non idem dicendum venit id sequenti Casu.

Moribundus dum extrema unctione roboratur à Parocho, oculis, naribus, & ore inunctis rogat Parochum, ut duo peccata mortalia, de quibus tunc recordatur auscultet, & absolvat. Morem gerit Pastor, subinde prosequitur reliquas membrorum unctiones. Queritur, an ritè, & non rectè agat?

Ad huius casus resolutionem repeti Theologus Morales concordet, ac discordet simul. Concordant in eo, quod si brevis morula intercesserit in audiendis, ac absolvendis illis duobus peccatis, Parochus egit ritè, ac rectè prosequendo reliquas unctiones membrorum, quia illud tantillum temporis, & tam brevis interruptio non videtur officere morali continuationi illius sacræ functionis. At discordes sunt: esto quod ille infirmus accusando se de duobus illis peccatis protraxisset tempus in unam, vel plures horas, ut sæpe sæpius occurrere solet, & testes sunt, quos audire confessiones penitentium non piget; si quidem vel ex multiplicitate circumstantiarum, vel ex difficili materia contractuum, negotiorum; vel ex scrupulositate confitentis, aut ex difficultate in se explicando; duo peccata, quæ duobus verbis possent manifestari, apta sunt, duas, & tres horas absorbere, antequam Confessarius intelligat, an sit obligatio restituendi, vel pecuniam, vel famam, vel aliquid gravè injungendum ante absolutionem. Igitur supposita hac prolixitate, & diuturnitate temporis & unius, aut plurium horarum post collatas præcedentes unctiones, sunt discordes in reliquis unctionibus conferendis Doctores tripliciter; siquidem.

Prima eorum opinio est, ut Parochus debeat iterum repetere præcedentes unctiones cum suis formis, & prosequendo conferre post illas, etiam alias nondum datas, juxta doctrinam Tamburini, de triplici Jure lib. 1. cap. 1. §. 1. n. 7. & 8. quem citat & prosequitur Gobat. tract. 8. n. 378. ea ratione quia hoc Sacramentum ex communiore sententia perficitur solum in ultima unctione, ac proinde nimium distaret a se invicem partes ejusdem Sacramenti. Hæc sunt Verba Gobati.

Secunda est opinio, quod iste Parochus, etiam post longam interpositam moram, non debeat repetere primas unctiones, sed tantummodò addere illas, quas prius non fecerat; & hoc auctoritate Bonacinae scribentis, si Parochus morte, aut morbo, aliove impedimento corripiatur, dum ungit, ita ut nequeat Sacramentum inchoatum perficere, reliquas partes inun-

gendas esse ab alio Sacerdote presente, aut aliunde vocato; partes verò unctas non esse iterum ungendas. Hæc sunt verba Bonacinae tom. 1. de Sacram. Extr. Unct. disp. 7. quæst. unic. punct. 4. n. 9. ubi citat Acta Mediolanensis Ecclesiae tom. 1. par. 4. De Sacram. Extrem. Unctionis pag. 542. Vers. Si eger. Posslevin. de offic. cur. cap. 9. n. 9. S. Thom. in 4. disp. 23. q. 1. art. 1. quæstion. 2. ad 3. & ibi Sotus. Et idem docuit Angelicus Doctor in supplem. q. 29. art. 2. ad 3. Sylvest. Verb. Unctio extrema n. 4. in fin. Reginaldus lib. 28. cap. 18. n. 62. & Barbosa de Parocho cap. 32. n. 8.

Tertia verò est opinio, Parochum istum, post longam moram, non debere prosequi reliquas membrorum unctiones; siquidem in prioribus antea factis fuit completum Sacramentum Extremæ Unctionis, quod subsistit in unctione unius sensus tantum; ut tenent plures DD. apud Suarez, tom. 4. in 3. part. disp. 40. sect. 2. & Bellarm. lib. de Extr. Unct. cap. 10. quos citat Tamburinus de triplici Jure lib. 6. cap. 1. §. 2. n. 1. & pluribus probat Gobat d. tract. 8. n. 794. ac Diana allegans plurimos part. 8. tract. 1. ref. 21. Quæ reperitur in Coordinato tom. 1. tr. 1. ref. 60.

Igitur ex his tribus opinionibus, quæ verior, quæ eligenda? Non videtur ita facilis resolutio. Ideo sciendum, maximam esse altercationem inter Thomistas, & inter Scotistas, circa essentiam Sacramenti Extremæ Unctionis, in quot unctionibus consistat? Nam sequaces doctrinæ S. Thomæ volunt, unctiones omnium quinque sensuum, visus, auditus, gustus, odoratus, & tactus esse de essentia Sacramenti, ut probare conatur Gonet. d. tom. 5. tract. 6. disp. 1. n. 30. Volpi resol. 77. n. 5. & 6. & aliis Moralists omittis, Candidus in Specul. Moral. disquisit. 5. art. 7. à n. 5. & seqq. qui omnes autumant, gratiam per hoc Sacramentum non conferri, nisi in ultima, & quinta unctione. E contra Scoti doctrinæ adherentes in 4. Sent. dist. 23. quæst. Unct. sub. D. firmiter tenent, non esse de necessitate Sacramenti supradictas omnes quinque sensuum unctiones; sed tantum de necessitate Præcepti; ac propterea legitimo subsistente impedimento, minores numero, ac etiam unam tantum sufficere ad gratiam obtinendam, & in una sola posse compleri Sacramentum; ut tenet Becan. de Sacram. cap. 25. q. 7. n. 6. quem citat, & sequitur Cottonius in suis Controv. illustr. lib. 2. contr. 15. à n. 18. & seqq. Plurimi apud Diana d. part. 8. tract. 1. ref. 21 & part. 10. ref. 31. & novissimè Emin. Cardin. de Laureis in 4. Sent. d. tom. 3. disp. 1. art. 4. n. 40. & art. 9. n. 129. ubi sic loquitur: Omnes unctiones, quæ applicandæ erunt alicui infirmo indeterminatè sive una, sive plures vel septem, vel duodecim, sufficiunt ad complendum Sacramentum; isque in re positus causatur ejus effectus. Ac proinde undecunque oriatur diminutio numeri, seu complementi unctionum; sive ex deficientia infirmi, sive ex libito Ministri nolentis omnes perficere, sive ex alio impedimento, unctiones, quæ præcedunt, sunt Sacramentum. Ita quod, ut uno verbo dicam, non duas, tres, quinque, aut duodecim numero unctiones sunt à Deo instituta in Sacramentum; sed illa, vel ille, quo in una infirmitate eidem homini sent. Quocunque ergo adveniente casu, & impedimento, ut omnes fiant, intelligitur impletum Sacramentum per præcedentes.

Attenta igitur doctrina præclarissimi huius luminaris Catholice Ecclesiæ, prævalere debet tertia ex relatis opinionibus, & resolvendum, non debuisse Parochum post longam (ut ex supposito) moram, ad alias unctiones manum admoveere; quippè ob legitimum impedimentum audiendi confessionem peccatorum illius infirmi, completum censetur Sacramentum Extremæ Unctionis in præcedentibus unctionibus.

Neque

Neque obstant auctoritates, aut rationes primæ, & secundæ opinionis.

Non primæ, quia ut dictum est, verius est, hoc Sacramentum Extremæ Unctionis non habere determinatum numerum Unctionum pro sui validitate; sed omnes Unctiones sunt de integritate; & si deficient aliquæ ob aliquod impedimentum, essentia Sacramenti subsistit in illis Unctionibus, sive pluribus, sive una, quæ cum suis formis datæ sunt; non enim admittunt Scotistæ, quod fructus, & effectus hujus Sacramenti esset in pendentem usque ad ultimam ex quinque Unctionibus, ut doctissime disputat, & concludit Emin. Cardin. de Laurea d. tom. 3. disput. 11. art. 9. per tot.

Non secundæ opinionis Auctoritates movent, quia intelligendæ sunt de supplemento Unctionum dando ab alio Sacerdote, si primus moriatur, aut morbo corripiatur in actu ministrandi hoc Sacramentum, quando ibi alius Sacerdos adest, vel parva interposita mora potest currere; secus autem si post longum tempus, & ideo benignus lector observet verba Actorum Mediolanensium à Divo Carolo Borromæo Præsule enarrata; quæ supponunt, reliquas Unctiones absque mora dari posse per alium Sacerdotem; sunt enim ista: *Ad. Mediol. par. 4. Instr. Extr. Unct. pag. 542. col. 2.* Rursus, si aliquando acciderit, ipsum Parochum, dum ungit, præ virium imbecillitate aliove casu deficere; alius Sacerdos, si præsens aderit, aut aliunde statim evocatus, reliquas partes, quas ille non unxit, ungere ritè perget; quas autem denuò non unget. Igitur vice versâ: si alius Sacerdos præsens non aderit, aut aliunde non statim evocatus, minime debet ungere reliquas partes; ly enim statim significat modicum temporis intervallum. Fagman, in cap. Qualiter num. 45. de Cleric. non resid. Barbo-

sa de Dictionib. d. verb. dist. 384. num. 1. Et non sine magna advertentia loquuntur Acta Mediolanensia per dictionem illam Si, dicendo alius Sacerdos si præsens aderit, siquidem dictio Si est conditionalis. l. Qui promissit ff. de Cond. indeb. Rota part. 7. rec. decis. 77. n. 3. qua deficiente non est procedendum ad disposita; & ideo sensus est Actorum Mediolanensium, non esse amplius dandas reliquas Unctiones, si statim dari non potuerint; ea ratione, quia, ubi morula intervenit, est una & eadem moralis administratio Sacramenti; sed ubi intrat unius horæ, vel plurium distantia, non potest amplius dici una, & eadem administratio & cum prioribus Unctionibus cum suis formis ritè & rectè datæ non possint stare in pendendi, & sine effectu, operantur virtutem Sacramenti tanquam essentialiter in ipsis compleri; & sic non est ulterius inungendus infirmus. Quare si parochus de quo in casu, brevi morula, audivit ea duo peccata, & absoluit, bene fecit dando reliquas unctiones; at si moratus fuerit per horam circiter, vel ultra, male egit, prosequendo unctiones, quia in primis Sacramentum obtinuerat suum complementum. Illud tamen non omittendum pro praxi, quod in tali casu, (nisi infirmus esset in extremis, & nullum vitæ spatium de eo promitti posset) deberet Parochus eidem infirmo actum contritionis suggerere; & administrationem Sacramenti Extremæ Unctionis jam ceptæ continuare, ac perficere per omnes Unctiones, à quibus citò se expediet; & deinde peccatorum oblatorum confessionem audire.

DECISIO VIII.

ARGUMENTUM.

Breviter, sed clarè docetur, variari posse formam Sacramentorum octo modis; & quæ Doct. Clericali Tom. I. Liber I.

variatio obstat valori Sacramenti? Verba formæ corde, seu mente tantum prolata, non faciunt Sacramentum.

SUMMARIUM.

1. Formæ variatio quando destruat Sacramentum?
2. Formæ variatio octo modis fieri potest. Et quibus?
3. Formæ Verba solo corde prolata an faciant Sacramentum?

Successivè fas est declarare, quæ Variatio formæ noceat valori Sacramentorum. Circa quod Quæsitum plurimos Doctores reperio respondisse, illam formæ variationem nocere Sacramentorum valori, quæ mutat sensum, quem Christus voluit exprimi per verba formæ, 8. Thom. 3. part. q. 60. art. 8. in corp. Gobat tract. 2. n. 75. Bonac. tom. 1. de Sacram. in gen. disp. 1. q. 2. punct. 1. n. 17. Coton. lib. 2. contrav. prima cap. 1. n. 25. & Eminen. Card. de Laurea in 4. sent. tom. 1. disp. 2. n. 58. & 60.

Alii verò diffusius explicant, Variationem formæ posse contingere octo modis; videlicet 1. Additione, 2. Detractione. 3. Depravatione. 4. Transpositione 5. Interruptione. 6. Substitutione æquipollentium. 7. Corruptione balbutiendo. 8. Repetitione verborum.

1. Additione; ut Ego te baptizo in Nomine patris, & Filii, & Spiritus Sancti, & Beata Mariæ Virginis, ac omnium Sanctorum, & hanc non officere valori Sacramenti, si minister additionem ponat ex devotione tantum; officere verò, si credat eam necessariam, docent 8. Thom. d. p. 3. q. 60. art. 8. Marchant. in resol. Pastor. de Sacrament. tr. 1. cap. 2. vers. alia 2. Et Gobatus alios referens d. tract. 2. n. 94.

2. Detractione; Ut ego te baptizo in Nomine Patris, Filii, Spiritus Sancti. Nam detractio conjunctivæ ET, non immutat sensum substantialem formæ, & sic non nocet valori Baptismi, ut fortiter tenet Comitulus lib. 1. resp. Adoral. quæst. 9. Toletus de Sacram. Baptism. lib. 2. cap. 19. n. 2. quamvis aliqui contrarium sentiant apud Dianam part. 2. tract. 15. resol. 47. residente in Coord. tom. 1. tract. 1. resol. 57.

3. Depravatione. Ut Ego te baptizo in nomine patris, & Filia, & Spiritu Sancti. Et hanc formam esse validam, quia non destruit sensum, decidit Sum. Pontifex, in cap. Rorerunt. De Baptism.

4. Transpositione. Ut si dicas Ego te baptizo in nomine Spiritus Sancti, & Filii & Patris; Et hanc valere volunt, quia non mutatur sensus, Toletus lib. 2. cap. 19. n. 4. Tambur. lib. 1. de Sacram. cap. 1. §. 1. Et Gobat, tract. 1. n. 49. ubi notat, non etiam valere sequentem, Meum est hoc corpus, quia facit hunc sensum: Hoc corpus pertinet ad me, Summa Diana Verb. Eucharistia num. 17.

5. Interruptione. Ut Ego te baptizo in Nomine Patris, & corrigendo garrientes pueros, subdat, Tacete mali pueri, & prosequatur, & Filii, & Spiritus Sancti. Valide hunc baptizare docet Gobat, d. tract. 1. n. 38. Summa Diana Verb. Sacramentum. n. 5. Toletus de lib. 2. cap. 19. n. 5. quia brevia sunt verba, breve interruptionis spatium, & sensus non perdit formæ intellectum. Secus esset, si per plura verba, aut longius spatium temporis formam Sacramentalem interrupisset; ut dicemus infra in Decis. seq.

6. Substitutione æquipollentium. Ut ego te ablavo in nomine &c. Ego te Christianizo in nomine &c. Et esse formam validam testantur Doctores, quos citat, & sequitur Gobat, tract. 2. n. 73. & 93. Card. de Lugo in respons. Moral. lib. 1. dub. 2. (Et respondit in suo examine pro Cathedrali Ecclesia Ceneten. coram